

System ptáků

1.Nadřád: BĚŽCI

2.Nadřád: LETCI

Nadřád: BĚŽCI

Velcí ptáci, kteří mají zakrnělá křídla – nelétají, mají silné nohy.

Pštros dvouprstý

Je velký nelétavý pták, žijící v Africe. Při běhu jsou schopni dosáhnout rychlosti až 70 km/h. Pštrosi obvykle váží mezi 90 a 130 kg. Pštrosí vejce je největší z vajec všech žijících ptáků, má hmotnost 750 - 1600 gramů. Na vejcích sedí samička střídavě se samečkem 39 – 42 dní.

Emu hnědý

Emuové jsou hojní na většině území Australského kontinentu, ale v Tasmánii byli vyhubeni.

Nandu pampový

Žije v stepích a savanách Argentiny, severovýchodní Brazílie a východní Bolívie – Jižní Amerika.

Dospělí se živí semeny, listy a plody. Občas se živí i hmyzem a menšími obratlovci. Mláďata se živí hlavně hmyzem.

Kivi jižní

Je asi 45 cm vysoký nelétající pták. Chybí mu ocas a má zakrnělá křídla.

Obývá **Nový Zéland**.

Nadřád: LETCI

Řád: TUČŇÁCI

Tučňáci jsou nelétaví ptáci, dokonale **přizpůsobení lovu a potápění ve vodě**. Žijí výhradně v oblastech chladných mořských proudů na jižní polokouli (Nový Zéland, Austrálie, Peru, Chile, Galapágy, J. Afrika, Falklandské ostrovy).

V současné době žije na světě 18 druhů, řazených do šesti rodů jediné čeledi tučňákovití.

Loví ryby, převážně sardinky, ančovičky, tresky, či sledě), různé korýše, hlavonožce (sépie, olihně, měkkýše, chobotnice).

Tučňák císařský

Měří kolem 112 centimetrů a váží dvacet až čtyřicet kilogramů. Jednou do roka má jedno mládě, na vejcích sedí střídavě otec a matka.

Bez žádných obav snáší mrazy na třicet stupňů a k tomu ledové vichřice. Pod vodou vydrží osmnáct minut což je nejdelší doba všech ptáků. Umí se potopit až do hloubky 265 metrů.

Tučňák galapážský

Tučňák skalní

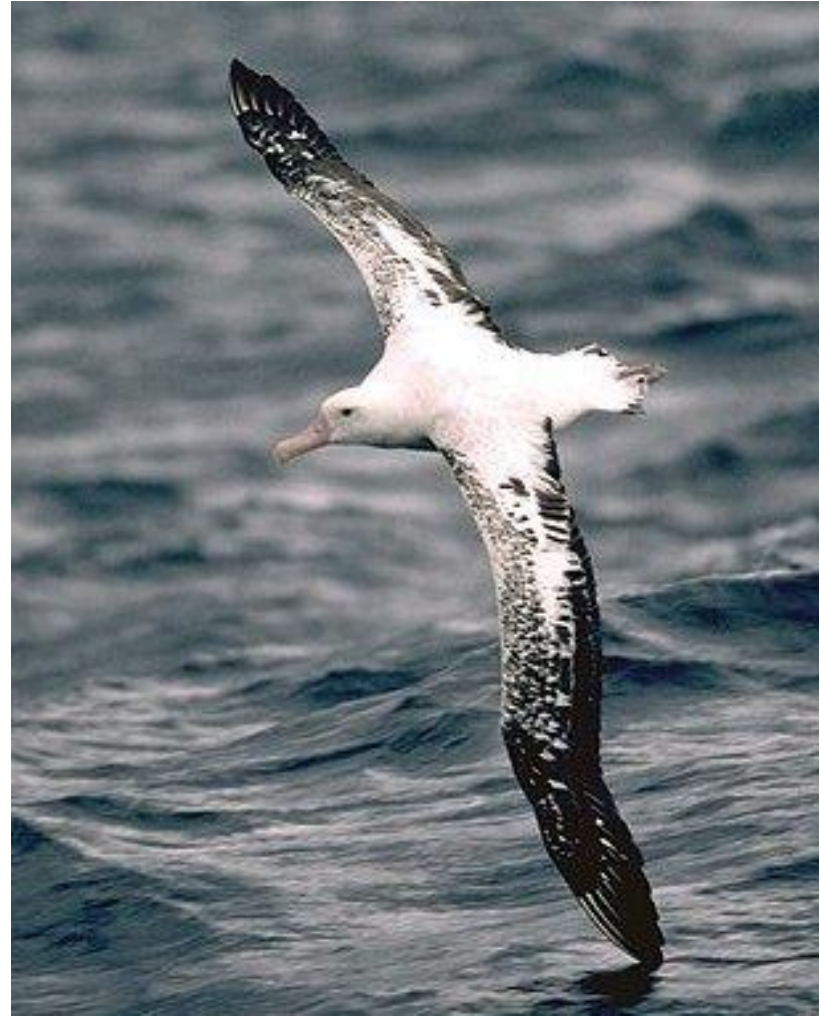

Řád: TRUBKONOZDŘÍ

Nejčastěji obývá pás oceánu mezi Antarktidou a jižními výběžky Austrálie, Ameriky a Afriky, je to mořský pták. Ze všech ptáků má nejdelší letky. Velmi staří samci mohou dosáhnout rozpětí až 3,6 m. Kladou 1 vejce do hnízda na mořském pobřeží.

Albatros stěhovavý

Řád: PLAMEŇÁCI

Plameňák růžový

Najdeme ho v Africe. Většinou poblíž jezer a řek. Největší druh plameňáka. Váží až 4 kg a měří 130 cm. Na nohou má plovací blány. Mláďata mají zobák rovný, teprve později se jim začíná zakřivovat. Peří zbarvuje barvivo **karoten**, který přijímají v potravě (měkkýši, korýši, hmyz).

Řád: VESLONOŽÍ

Mají charakteristicky uzpůsobenou **nohu k veslování**. Všechny **prsty jsou otočeny dopředu a spojeny plovací blánou**. Všichni zástupci **se živí rybami**. Mláďata jsou typicky krmivá, líhnou se slepá a holá, po několika dnech obrůstají prachovým peřím. Růst mláďat je rychlý, před vylétnutím z hnízda hmotnost mláďat

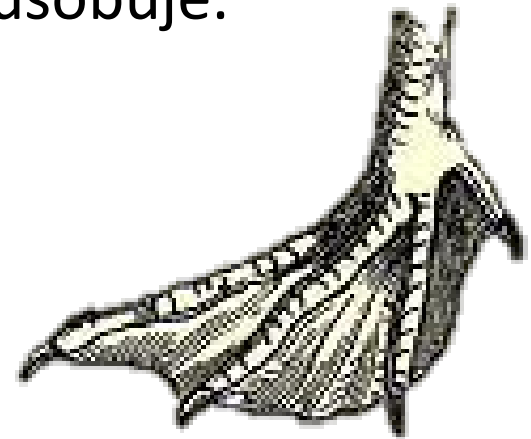

převyšuje hmotnost rodičů, přesto vzletnosti dosahují dost pozdě (pelikáni až po 100 dnech).

Kormorán velký

Plave na hladině. Také se potápí a **loví ryby. Plovací blána spojuje všechny čtyři prsty na noze.** Hnízdo si staví na stromech v blízkosti vody. Hnízdí v koloniích. Rodiče krmí mláďata menšími rybami. **V Česku je kormorán zvláště chráněným druhem** a stát proplácí škody, které prokazatelně způsobuje.

Pelikán bílý

Dorůstá velikosti labutě. Žije zejména v Africe a také na jihu Evropy a Asie, u nás se vyskytuje výjimečně. Denně spořádají asi 2 až 3 kg potravy, která se skládá většinou z menších ryb, ale zvládnou ulovit a sníst i rybu čtyřkilovou, a to přesto, že sami váží jen max. 15 kg.

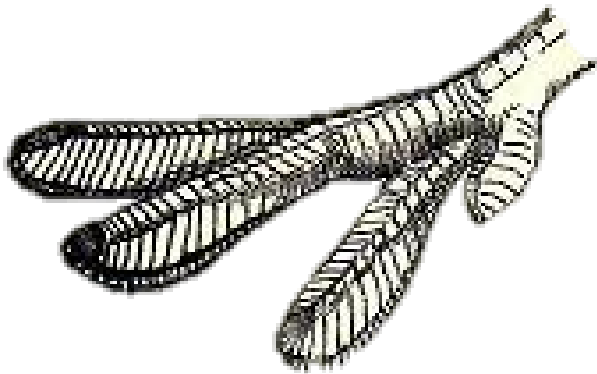

Ryby chytají do svých hrdelních vaků pod zobákem. Pak si ji nadhodí, otočí hlavou dolů a spolknou.

Hnízdo v podobě velké hromady větví a rostlinné vegetace si staví na zemi a klade do něj 2 bílá vejce.

Řád: POTÁPKY

Potápka roháč

Mimo ryb požírá i hmyz, korýše (včetně mořských krevet), měkkýše, pulce a žáby.

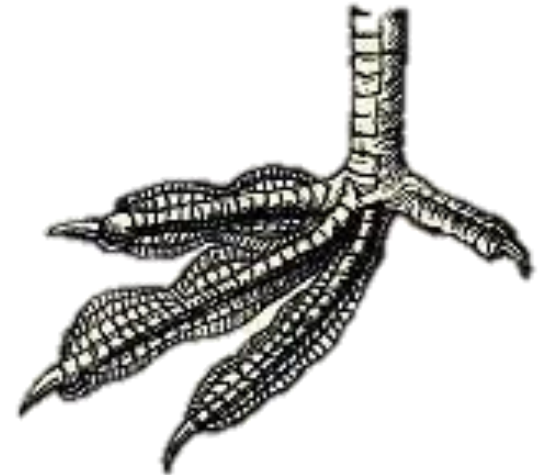

Hnízdo je postaveno z vodních rostlin. Je plovoucí, umístěné těsně nad hladinou a ukotveno například k silným stéblům rákosu, někdy také ke kmeni stromu nebo trsu vodních rostlin.

Řád: KRÁTKOKŘÍDLÍ

Lyska černá

Prsty má opatřeny kožními laloky. Ryby neloví, živí se rostlinami a drobnými vodními živočichy. Mláďata jsou nekrmivá.

**Slípka
zelenonohá**

Řád: VRUBOZOBÍ

Jsou rozšířeni po celém světě kromě Antarktidy, celý řád má 152 druhů. Společným znakem vrubozobých jsou vroubkované okraje zobáku, lamely, které jim umožňují filtrovat drobné částičky z vody nebo bahna. Všechny prsty na nohou kromě zadního jsou spojené plovací blánou. K životu ve vodě je přizpůsobeno i jejich opeření - mají husté prachové peří a velkou kostrční žlázu, jejímž mastným sekretem si peří potírají.

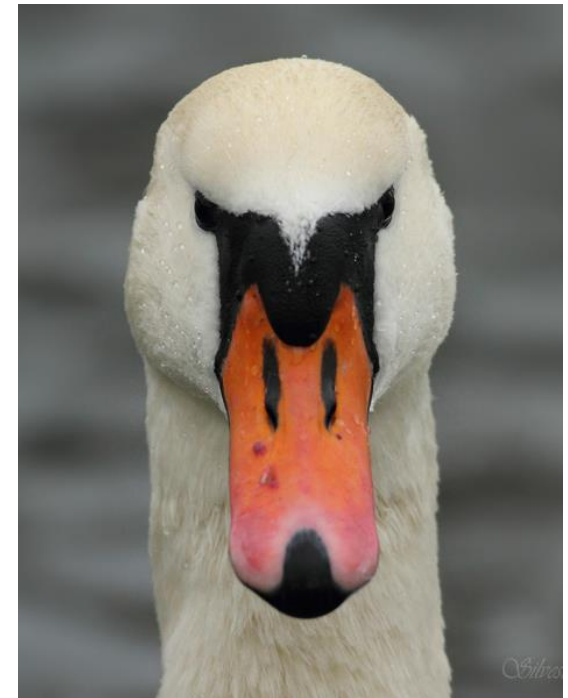
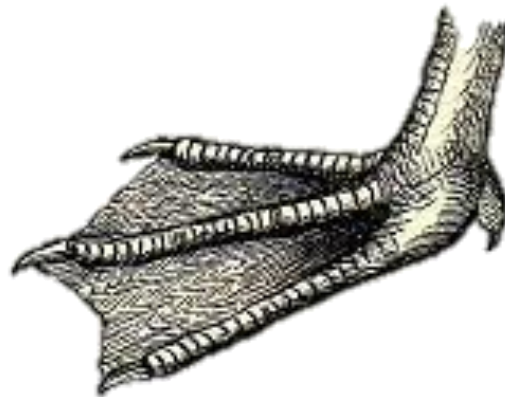
Kachny, husy a labutě.

Žijí u vody a zdržují se většinou na hladině.

Živí se živočišnou i

rostlinnou potravou,

některé druhy se za potravou potápí. Hnízdí na zemi, v rákosí nebo v dutinách stromů.

Kachna divoká

Zvaná **březňačka**, je naše největší plovavá kachna. Z kachny divoké byla později vyšlechtěna kachna domácí. Kachny mění peří jednou do roka. Mají asi 10 000 pírka a ochranných per, které je chrání před vlhkem a chladem. Svoje peří si mastí tukem, aby nepronikla peřím žádná voda. Nehnízdící ptáci se v době pelichání letek shromažďují na společných „pelichaništích“. V této době jim vypadají najednou všechna pírka z letek a ptáci jsou po dobu 20 - 21 dnů neschopni letu.

Labuť velká

Opeření labutí se skládá z téměř **25 000 per.**

Labuť velká **patří mezi nejtěžší** z létajících ptáků.

Dospělá labuť spotřebuje za jeden den **skoro čtyři kila potravy.**

Pro labutě velké je **typický černý čelní hrbol** na kořeni zobáku, který je obzvlášť výrazný u samců v době páření.

Husa velká

Velká jako husa domácí, má mohutný oranžově červený zobák. Za letu se hejno řadí do tvaru písmene V. Divoce žijící husy velké jsou velice ostražití ptáci, ke kterým není snadné se přiblížit. Tuto vlastnost si uchovaly i naše husy domácí, které se již v mnoha případech osvědčily jako skvělí „hlídací psi“.

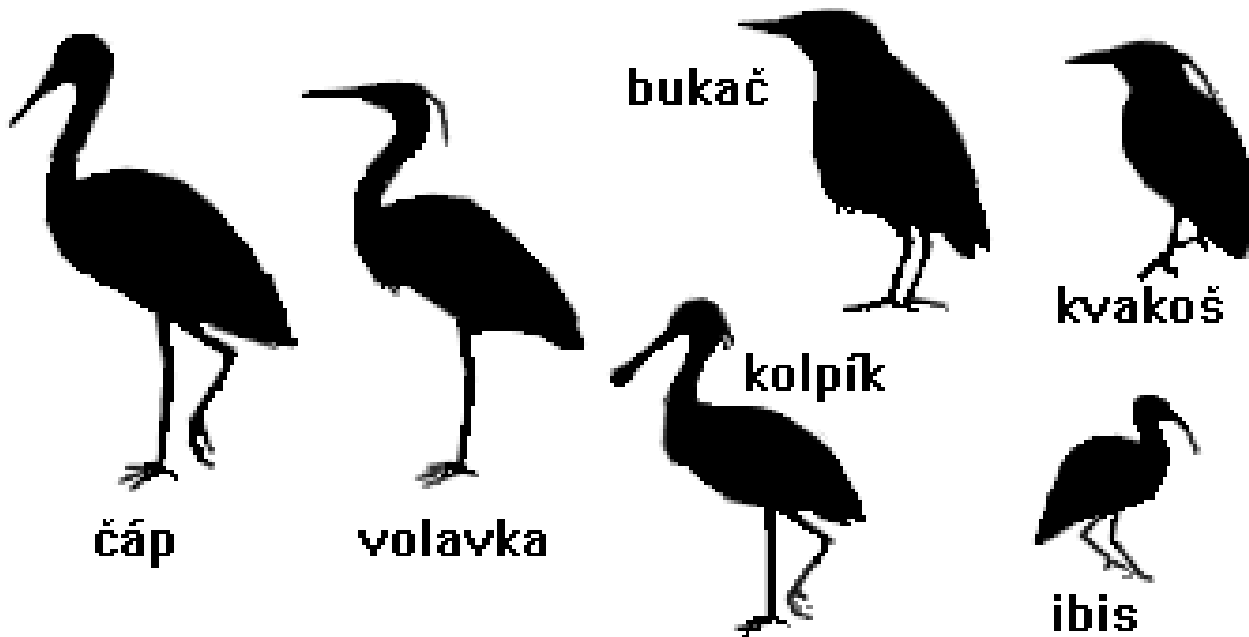

Polák chocholačka

Řád: BRODIVÍ

Brodiví ptáci žijí na okrajích vodních toků. Neplavou, brodí se v mělčinách, a proto mají **dlouhé tenké nohy a kolem prstů úzké blanité lemy** proti propadání do bláta. Živí se lovem drobných živočichů nejen plovoucích ve vodě. Převážnou část jejich kořisti tvoří ryby, obojživelníci, drobní savci a plazi.

Volavka popelavá

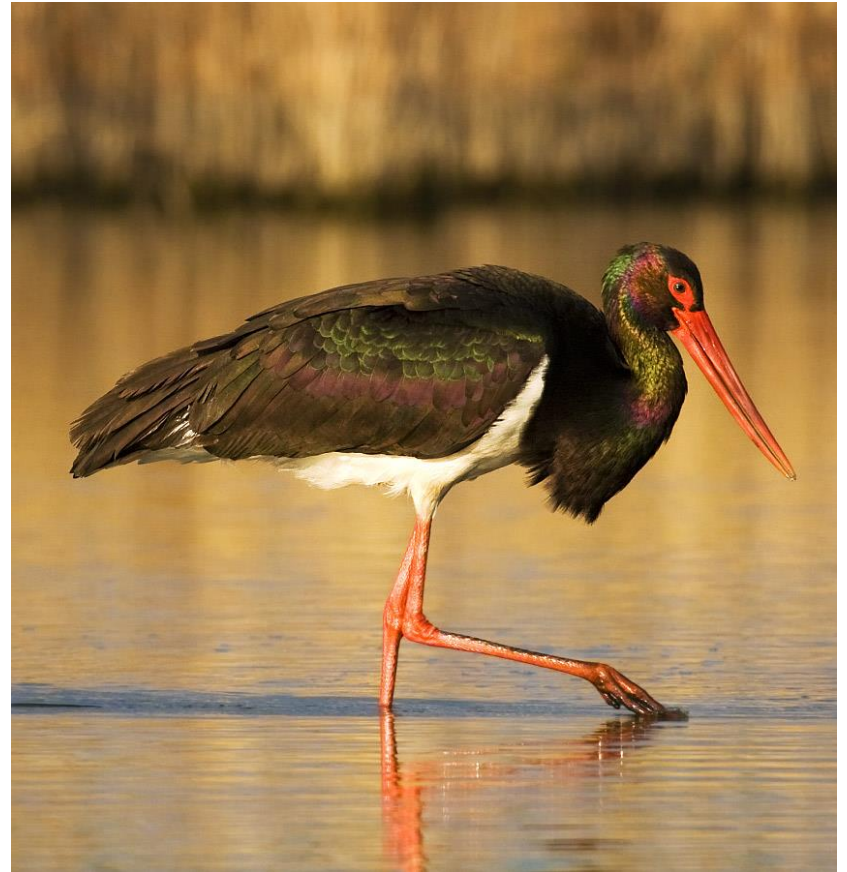

Je hojně rozšířená, vyskytuje se na všech kontinentech východní polokoule s výjimkou Austrálie. Je **nejběžnější volavkou v Evropě**. Živí se zejména rybami, které **harpunuje dlouhým zobákem**. Malé ryby polyká vcelku, velké odnáší na souš. Praktikuje **rituální zasnubní hry**, např. natahuje tělo vzhůru a obloukovitě ohýbá krk.

Čáp bílý

Čáp černý

Jsou tažní, na zimu odlétají do teplých krajín. Čápi jsou chránění.

Řád: DLOUHOKŘÍDLÍ

Mají dlouhá, úzká a zašpičatělá křídla. Dobře a vytrvale létají, dobře plavou a chodí. Hnízdí na vodních rostlinách, na ostrůvcích, na skalnatých útesech ap. Živí se rybami i jinou živočišnou potravou. Na našem území se vyskytují především **rackové a rybáci**.

Racek chechtavý

Racek chechtavý je jediným druhem racka, který hnízdí také u nás, zejména v jižních Čechách.

Rybák obecný

Čejka chocholatá

Vedle skřivanů jsou čejky první poslové jara. Čejky jsou otužilí ptáci, kterým nevadí ani jarní mrazy a vánice.

